

Rasim Pasinler'in emekli aylığının tadili hakkında

(Resmî Gazete ile ilân : 6 . V . 1953 - Sayı : 8401)

No.

1830

Tekel İdaresinin Paşabahçe'deki İçki Fabrikası postacısı iken gözlerinden mâlûlen birinci dereceden emekliye sevkedilen Rasim Pasinler'in emekli aylığının tadili hakkında Dilekçe Komisyonunca hazırlanan aşağıdaki rapor Umumi Heyetin 29 . IV . 1953 tarihli Birleşiminde kabul edilmiştir (Cilt : 17 - Sayfa : 304 ve Cilt : 20 - Sayfa : 215, 268: 269 ve Cilt : 21 - Sayfa : 553).

29 Nisan 1953

Yüksek Reisliğe

Rasim Pasinler adındaki bir vazife mâlûlü hakkında selef Dilekçe Komisyonunca ittihaz ve 1 . XI . 1952 gün ve 45 sayılı cetvelle neşredilen 2 . VI . 1952 tarih ve 4797 numaralı karara karşı Erzurum Mebusu Sabri Erduman tarafından müddeti içinde itiraz edilmesi üzerine bu bapdaki evrak komisyonumuzca incelendi.

Adı geçen Rasim Pasinler'in 1947 yılında Tekel İdaresinin Paşabahçe'deki İçki Fabrikası postacısı iken gözlerinden mâlûl kalarak rüyet hassasını tamamen zayi ettiğini Sıhhat Kurulunca verilen raporla tevsik etmesi üzerine kendisi birinci dereceden mâlûlen emekliye sevkedilmiştir.

Tekel Genel Müdürlüğünün 1947 yılı Bütçesiyle ücret hadlerinin değiştirilmesi sırasında muameleyle Rasim Pasinler'in faal iken almakta olduğu (85) lira ücret (125) liraya ve 12 . II . 1947 tarihinde de (150) liraya çıkarılmış ve 2921 sayılı Tekel Genel Müdürlüğü Tekaüt Sandığı Kanunu da, emekli aylığının son hizmet aylığı üzerinden bağlanması lâzımgeleceği yolunda çok açık ve kesin hükümleri ihtiva etmekte bulunmuştur.

5434 sayılı Kanunun meriyeti tarihinden sonra bu kanunun 133 ncü maddesiyle kaldırılmış olan mezkûr 2921 numaralı Kanunun hususi bir kanun olması ve zikredilen 5434 sayılı Kanundan evvel ne sarîh ne de zimni hiçbir tadil veya ilgaya mâruz kalmamış bulunması hasebiyle dilekçeye ancak, mâlûliyeti ve emekliye sevki tarihinde mer'i bulunan bu kanun hükümleri dairesinde emekli aylığı bağlanması lâzım ve zaruri iken, o tarihte kendisi hakkında tatbik kabiliyeti bulunmayan 4988 sayılı Kanuna tevfiikan dun bir miktar üzerinden maaş tahsis olunduğu anlaşılmıştır.

Fakat bugün, mezkûr 2921 sayılı Kanundan, bahsedilen ilga sebebiyle artık istifade imkânı kalmadığından, dilekçi Rasim Pasinler; kendisine emekli maaşı bağlanmadan evvel aynı durumda olan Celâl Ekin adındaki diğer bir müstahdem hakkında kanunun bahsettiği salâhiyete müsteniden Muhasebat Divanınca ittihaz edilen bir karara dayanarak ve bu kararın şahsına da teşmili icabedeceğini iddia ederek, tekaüt maaşının tadilini istemiş ve bu bapdaki muamele, 5434 sayılı Kanunla, Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne devredilmiş olmasından dolayı mezkûr istek, bu sandığın yönetim kurulunca incelenmiş ve neticede: Divanı Muhasebat kararının şahsa raci olduğu beyaniyle, dilekçeye ait emekli aylığının tadiline mahal olmadığı merkezinde bir karar ittihaz olunmuştur.

Halbuki, Muhasebat Divanı Umumi Heyetince ittihaz edilen mezkûr karar, her bakımdan durumu, dilekçi Rasim Pasinler'in, vaziyetine tamamen müşabih olan diğer bir mâlûle maaş ve

tazminatının son hizmet aylığı üzerinden verilmesine mütedair olup mahiyeti itibariyle mümasil işlerde de tatbik kabiliyetini haiz bulunmakta ve nitekim ahiren bu karar münasebetiyle dilekçeye müteallik olmak üzere Divan Başkanlığından Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne yazılan 2 Kasım 1951 gün ve 2036/330964 sayılı yazıda da, mezkûr kararın kaideten emsalinde dahi mahihittatbik addedilmesinin uygun olacağı beyan edilmiş bulunmaktadır.

Her ne kadar dilekçi tadil talebiyle Devlet Şûrasında bir dâva açmış ve mezkûr mer'î tarafından hâdise yalnız sözü geçen 4988 sayılı Kanun zaviyesinden mütalâa edilerek 10 . V . 1949 tarihinde menfi bir karara bağlanmış ise de bu kararda dilekçinin yukarıda açıklanan durumu ve tâbi tutulması lâzımgelmiş olan kanun hükümleri bahis mevzuu ittihaz edilmemiş ve bu suretle meselenin aslı bünyesine hiç temas olunmamış bulunması ve Büyük Millet Meclisine vâkı müracaat Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü muamelesine mâtuf olup Devlet Şûrasının zikri geçen kararını muhtevi ilânda ise hasım olarak Tekel Genel Müdürlüğü Tekaüt Sandığı gösterilmiş olması itibariyle mezkûr Şûra kararının, tarafları müttehit olmıyan şimdiki işe teşmili caiz olamayacağından ortada bir muhkem kaziyenin mevcudiyeti de farz ve kabul edilemeyeceğine ve elimizdeki bu işin idari dâva yoluyla tekrar kaza merciine intikal ettirilmesine usul hükümleri icabınca imkân olmadığına göre, komisyonumuz esas talebi tetkik etmekte hukukan bir mahzur görmemiş ve bu şekli, Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzun 54 ncü maddesi hükmüne de mugayir bulmamıştır.

İtiraza uğrıyan karara gelince : Dilekçinin, Emekli Sandığı Yönetim Kurulunca verilen mezkûr menfi karardan sonra yine tadil talebiyle Büyük Millet Meclisine yaptığı salifüzzikir müracaat üzerine selef komisyonca, işin daha evvel kaza merciinden geçmiş olduğu ileri sürülerek vazifesizlik kararı ittihaz edilmesinde, yukarıda beyan edilen maddî ve kanuni sebeplere nazaran hakkaniyet ve mülâ-yemet görülememiştir.

Şu izah ve tahlile binaen, itiraza mevzu teşkil eden selef komisyon kararının kaldırılması ve iki gözünü vazife esnasında kaybeden ve emekli aylığından başka hiçbir gelir ve kazancı da bulunmayan dilekçinin bir az daha terfihine medar olmak ve hassaten bîdayeti tahsiste vukua getirilen yanlışlığı islah etmek üzere bahis mevzuu Divanı Muhasebat kararının esas ve mesnetleri dairesinde emekli maaşının tadil edilmesi hakkaniyet ve adalet kaide ve prensiplerine eidden uygun düşeceği gibi, bahsedilen mahiyetteki Divan kararlarının tecezzi ettirilmemesi lâzımgeleceği yolundaki teamülün de mahfuz tutulmasına saik olacağı cihetle, zikredilen tadilin dilekçeye ait emekli aylığı hakkında da mezkûr Divan kararı ve emsali veçhile yapılması hususunun yüksek tasvibe sunulması ekseriyetle kararlaştırılmıştır.

Açık bulunan mebusluklar için bu sene ara seçimi yapılmaması hakkında

(Resmî Gazete ile ilâm : 3 . VII . 1953 - Sayfa : 8448)

No.
1831

Açık bulunan mebusluklar için Milletvekilleri Seçimi Kanununun altıncı maddesi mucibince bu sene ara seçimi yapılmamasına karar verilmiştir (Cilt : 23 - Sayfa : 279).

29 Haziran 1953